

...cui dominium, vel possit repetere sumptus, aut non
Vide *verb.* Dominium *art.* 3. *ad num.* 56. *ad 59.*

E G Y P T I I

Egyptios seu Zingaros consulentes qualiter, & quando
peccent; Vide *verb.* Zingati *num.* 3.

EQUATOR quid sit? Vide *verb.* Mundus *n.* 134.

EQUITAS quid sit? Vide *verb.* Lex *art.* 5. *n.* 34.

E Q U I V O C A T I O.

Æquivocatione, seu restrictione mentali, aut amphibologia
uti quando, & quomodo liceat, vel non; Vide
verb. Accusatus *ad num.* 31. *ad 43.* & *verb.* Juramentum
art. 1. *ad num.* 13. *ad 26.* ac *verb.* Restrictio mentalis
per tot.

ÆROMANTIA quid sit; Vide *verb.* Superstitio *n.* 18.

Æ T A S.

Ætas incipit à die natiuitatis, non autem à die Baptismi;
Vide *verb.* Ætas *num.* 1.

Quomodo probetur dies natalis alicuius, *ibid.* *in nov.*
add. *num.* 45. & 46.

Ætas nominis septemplex distinguitur à Juristis, & assignatur;
ibid. *num.* 2.

Ætas pro prima tonsura, & Ordinibus Minoribus, ac
Majoribus requisita proponitur, *ib.* *n.* 3. & 5.

Ætas pro Episcopatu, & Cardinalatu habenda, *ibid.*
num. 6. & 7.

Ætas pro Papatu quænam requiratur, *ib.* *n.* 8. & 9.

Ætas requisita ad Beneficium simplex obtinendum est
ætatis 14. annorum, & ex mente fundatoris potest suffi-
cere etiam septem annorum, *ib.* *n.* 10. & 11.

Quænam ætas requiratur in Clerico ad executionem
simplicis Beneficii fundatum ante Concilium Tridentinum,
ib. *in nov.* *add.* *n.* 47.

Ætas septem annorum sufficiat ad pensionem obtinen-
dam, nec ad eam exigitur ætas 14. annorum, *ibid.*
num. 12.

Ætas sufficiens ad obtinendum Canoniatum in eccle-
sia Collegiata est 14. annorum, si in fundatione, vel
statu, aut consuetudine nullus requiratur Ordo Sa-
cerdotum, *ib.* *num.* 13. & 14.

Ætas 14. annorum sufficit etiam in Collegiata, in qua
specetur cura animarum Canonice non uti singulari,
sed uti unitis; & etiam ad obtinendam dimidiam pen-
sionem in ecclesia cathedrali, *ib.* *n.* 15. & 16.

Ætas requisita ad dignitates quascunque, quibus sub-
est cura animarum, seu ad beneficia curata, est ætas
25. annorum saltem inceptorum, ut quoque ad dig-
nitatem ecclesie cathedralis, cui sit distributio mis-
sæ canonicæ per turnum infra hebdomadam, *ibid.*
num. 17. & 18.

Hec autem ætas 25. annorum inceptorum non
exigitur, nec est necessaria, quando dignitati, vel
canonicatu cura animarum non subest principaliter,
sed solum accessorie est ipsi unita, *ib.* *n.* 19.

Ætas requisita ad Dignitates, vel personatus, quibus
nulla subest cura animarum, in Cathedralibus est
ætatis 22. annorum completa, *ib.* *n.* 20. & 21.

Ad Canonicias Cathedralis, ubi est facta distri-
butio Sacrorum Ordinum, requiritur illa ætas,
quænam exigit Ordo Canonice, & ubi non est facta
istalis distributio, requiritur ætas anna 22. inceptorum
ib. *n.* 22. & 23.

Ætas requisita ad dignitates, & personatus in ecclesiis
Collegiatis est etiam 22. annorum, sicuti in Cathedra-
libus, ac secundum multos alios sufficiat ætas 14.
annorum, *ib.* *n.* 24. & 25.

Ætas requisita ad Generalatum, Provincialatum, Ab-
batissatum, ceterasque similes dignitates Jurisdictione
quasi Episcopali gaudentes, de Jure communi est
ætatis 30. annorum completorum, de Jure autem mun-
cipali, & particulari attendenda sunt constitutio-
nes ejusque Religionis, *ib.* *n.* 26. & 27.

Ætas requisita pro electione in Abbatissam, seu Prioris-
sam; Vide *ib.* *num.* 28. & 29. & *verb.* Abbatissa *n.* 1.
23. & 5.

Ætas requisita, & sufficiens ad sponsalia est septen-
nium completum, tam in masculis, quam in feminis;
ad matrimonium est ætas pubertatis, scilicet 12. an-
norum in feminis, & 14. in masculis, nisi malitia
suppleat ætatem & debet esse completa in utroque, *ib.*
num. 30. & 32.

Ætas requisita ad professionem Regularium est ætas
16. annorum completorum tam virorum, quam mu-
lierum in quacunque Religione, *ib.* *num.* 33.

Ætas quæ requiratur ad receptionem Novitiorum, &
Novitiarum? Vide *ib.* *num.* 34. & 35. *verb.* Moniales
art. 1. *num.* 72.

Ætas sufficiens ad peccatum mortale regulariter est
septennium, à quo incipit obligatio Confessionis Sa-
cramentalis, & quænam ætas ad Communionem re-
quiratur? *ib.* *n.* 36. & 37.

Ætas, qua pueri, & puellæ obligantur ad audiendam
missam, & ad abstinendum à carnibus, regulariter
etiam est septennium, ad legem vero jejunii est ætas
12. annorum completorum, *ib.* *num.* 38. & 39.

Regulares autem licet nondum annum 21. exple-
verint tenentur à die emissionis professionis ad omnia
jejunia præcepta in sua Religione licet ad jejunia me-
diæ Ecclesiastica non obligentur ante 21. sicut alii fi-
deles, *ib.* *n.* 40. & 41.

Ætas requisita, & sufficiens pro Patris, Baptismi, &
Confirmationis, est ætas usus rationis, seu septennium.
Nec refert, an Patris sit minoris ætatis, quam Bap-
tizatus, & Confirmatus, *ib.* *n.* 42.

Ætas requisita, & sufficiens ad votum, seu ad voten-
dum, est ea ætas usus rationis, seu septennium, quæ
sufficit ad peccatum mortale perfecto actu humano,
& directe in se volitum, *ib.* *num.* 43.

Ætas requisita, & sufficiens ad incurrandam censuram,
licet aliqui credant, quod sit ætas 12. saltem annorum,
tamen tenendum est de rigore Juris sufficere
illam ætatem, in qua pueri sunt doli capaces; etiam
ante annos pubertatis, *ib.* *num.* 44.

AFFECTIO Beneficii quid sit, & in quibus differat à
Reservatione, & quid operetur; Vide *verb.* Beneficia
art. 8. *per tot.*

AFFILIATIO RELIGIOSORUM.

Affiliatio Religiosorum quando dicatur fieri, & quæ
requirantur ut sit valida, necnon in quibus quan-
doque dispensetur; Vide *verb.* Affiliatio *n.* 1. *ad 8.*

Affiliationes nun fieri debeant votantibus etiam illis Re-
ligiosis veris quidem filiis illius Conventus, in quo
sunt, sed in aliis Conventibus Religionis commoran-
tibus, an à solis Religiosis commorantibus de familia
Conventus, in quo sunt, sive sint illius filii pive
conon, *ib.* *n.* 9. *ad 12.*

Sacra Congr. Episc. & Regular. in causis affilia-
tionum solum præ oculis habere bonas qualitates Re-
ligiosorum affiliatorum, quo casu solum sanatur aliquas nulli-
tates, & supplere aliquos solemnitates defectus, nec
solet attendere ad præsentas, & objectas violentias,
& metum, quibus ab adversariis interdum assentitur
procurata affiliatio, *ib.* *n.* 13. & 14.

Apud Fratres Minores de Observantia, & Reformatos
non habentes filiationes conventuales, incorpo-
ratio, & transitus ad alienam provinciam quomo-
do faciendæ, *ib.* *num.* 15.

De facultate Generalis & Provincialis Superioris
circa affiliationem Religiosorum, *ibid.* *in nov.* *add.*
num. 21.

Nullus inferior Superioribus Generalibus, etiam si
visitator in amplissima forma deputatus, potest
aliquem incorporare, nisi conformiter ad statuta ge-
neralia, *ib.* *num.* 16.

Tollitur auctoritas Ministri Poloniz incorporandi
fratres unius illarum Provinciarum in aliam, ac etiam
Albanensium arectorum incorporatio, *ib.* *n.* 17. & 18.

Ab incorporatione recedendum pena, & quid pro
aliis non habentibus filiationes conventuales? *ib.*
num. 19. & 20.

AFFINITAS. Quoad ea, quæ concernunt ejus esse
contractionem, & gradus.

Affinitas quid sit, & quid ad eam contrahendam requi-
ratur; Vide *verb.* Affinitas *art.* 1. *ad num.* 1. *ad 3.*

Affinitas etiam contrahitur ex copula perfecta habita
cum femina prorsus invita, & renitente, & etiam
adormiente, aut ebria, & de contra cum simili viro
adormiente &c. *ib.* *ad num.* 4. *ad 5.*

Affinitas ex illicito commercio ad impedimentum matrimo-
nii tantum porrigitur, *ib.* *in nov.* *add.* *num.* 17.
& 18. *seqq.*

Immo ipsa affinitas proveniens ex matrimonio, eo soluto,
durat solummodo pro impediendo novo matrimo-
nio, non autem pro aliis effectibus, *ib.* *in nov.* *addit.*
num. 19.

Utrum inserviat pro impediendo novo matrimonio,
quando nulli suat ex matrimonio liberi, *ib.* *in nov.*
add. *num.* 20.

Affinitas Jure antiquo dirimebat matrimonium usque ad
7. gradum, at novo ex copula licita dirimit matrimo-
nium solum usque ad 4. gradum; & ex illicita usque
ad 2. *vide ib.* *num.* 6. *ad 9.*

Affinitas non parit Affinitatem; & inde consequens ex-
hibetur, *ibid.* *num.* 10. & 11.

Licet antiquo Jure tria fuerint genera affinitatis,
scilicet secundum, & tertium genus complectebatur
supradictos, & consimiles casus; novo tamen unicum
tantum est affinitatis genus, scilicet inter virum cog-
noscentem, & consanguineos suminae cognite, & de
contra, *ibid.* *n.* 12. & 13.

Ad dignoscendos gradus affinitatis sufficit cognitio ar-
boris consanguinitatis, cum juxta gradus consanguini-
tatis computentur etiam gradus affinitatis, *ibid.*
num. 14.

Sicuti in consanguinitate alii sunt nobis conjunc-
ti in linea ascendenti, alii in descendenti, alii in
transversa: Ita & affines, quorum nomina assignan-
tibus, *ibid.* *n.* 15. & 16.

AFFINITAS quoad ea, quæ concernunt dispensationem
impediendi orti ex ea.

Affinitas orta ex copula illicita in nullo gradu ejus-
cumque lineæ irritat Matrimonium de Jure naturæ,
adeoque omnino dispensabilis est à Summo Pontifice;
Vide *verb.* Affinitas *art.* 2. *num.* 1.

In affinitate orta ex copula illicita pluries Sancta
Sedes dispensavit, & solvitur objectio, *ibidem* *ad*
num. 2. *ad 4.*

Affinitas orta ex copula licita in nullo gradu lineæ trans-
versalis dirimit Matrimonium jure naturæ, sed so-
lum Jure Ecclesiastico, adeoque penitus est dispen-
sabilis à Summo Pontifice, idque jam præstitum à
Pluribus, *ib.* *n.* 5. & 6.

In Lege veteri Jacob sanctissimus duxit Liam,
& Rachel sorores, & Judas dedit eidem mulieri
duos fratres in maritos, *ibid.* *n.* 7.

Affinitas orta ex copula licita probabilis non dirimit
Matrimonium de Jure naturæ, neque in primo gradu
lineæ rectæ ascendenti; adeoque etiam ista est dis-
pensabilis à Summo Pontifice cum gravissimis, & jus-
tissimis causis. Inter vitricum, & privigam &c. *ibid.* *ad*
num. 8. *ad 11.*

Afferuntur, & solvuntur duæ objectiones, *ibid.* *ad*
num. 12. *ad 17.*

ARFINES an veniant sub nomine filii sui parenti & con-
sanguinei; Vide *verb.* Affinitas *art.* 1. *in nov.* *add.*
num. 5. *seqq.*

Utrum inter Affines in linea recta prohibite nup-
tialitæ sint de jure positivo, an naturalis; Vide *ib.* *art.* 2.
in nov. *add.* *num.* 23. & 24. *seqq.*

A. E. F. L. I. C. I. O.

Afflictio non est addenda afflicto; Vide *verb.* Distribu-
tiones *art.* 1. *num.* 20.

AFRICA unde sit dicta. Vide *verb.* Mundus *num.* 80.

A G G R E S S O R.

Aggressor iniquus quando possit, vel non, licite occidit?
Vide *verb.* Homicida, Homicidium *ad n.* 23. *ad 28.*

A G N U S D E I.

Agnus Dei unde sit dictus, & quando solet à Papa so-
lemniter benedici? Vide *verb.* Agnus Dei *n.* 1.

Circa Agnos Dei Gregorius XIII. edidit constitu-
tionem, in qua sub pena excommunicationis nemini
reservate, omnes tamen afficientis prohibet, ne inau-
rentur, aut alio colore pingantur, ac nullo modo ve-
nales fiant, *ibid.* *n.* 2.

Non videtur tamen per hanc constitutionem pro-
hibitum tales Agnos Dei thecis aureis, argenteis &c.
in girum circumornare, aut coronare, *ib.* *n.* 3.

Nec videtur prohibitum, si jam antecesserit depic-
ti sint, eos sic retinere, dummodo non retineantur
ad vendendum, quod tamen non videtur prohibitum,
si id fiat ratione solius materiæ, *ib.* *n.* 4. & 5.

Non est licitum ceteros Agnos Dei liquefacere una
cum aliâ cera, ut possint sic multiplicari, nisi ad hoc
habeatur speciale privilegium, *ib.* *n.* 6.

Agnos Dei tangere, seu contractare licet per se, & ab-
solute non videtur licere, nisi Clericis in sacris consti-
tutis, aliter tamen usus obtinuit; adducitur novissi-
ma dispositio, necnon Agnorum Dei virtus, *ibidem*
num. 7. *ad 11.*

A L C H I M I A, A L C H I M I S T Æ.

Alchimia quid significet, deque ortu & progressu istius
artis; Vide *verb.* Alchimia *in nov.* *add.* *num.* 17.
& 18. *seqq.*

Alchimia ad faciendum aurum, vel argentum turpis lu-
cri gratia pro commercio contractum, vel pro mix-
tione monetarum, est illicita, & expresse prohibita
sub lethali, *ibid.* *n.* 1. & 2.

Alchimistæ, & Alchimiam ferri curantes, aut mandan-
tes, & si aurum, vel argentum chemicum vendant,
vel dent in solum, aut expendant, ad quid teneantur,
& quid si Clerici sint; *ibid.* *n.* 3.

Adducitur ad hoc Pontificia Constitutio, ejusdem-
que consecraria in foro conscientie ante sententiam
Judicis obligantia, *ib.* *ad n.* 4. *ad 7.*

Circa allatam Constitutionem tres Doctorum sen-
tentie in medium protruduntur, *ib.* *n.* 8. *ad 10.*

Afferitur ratio pro tertia sententia exempli demons-
trans sæpe sæpius diabolicis præstigiis chemicam ar-
tem exerceri, *ib.* *num.* 11.

Ex supradictis concluditur, quod quamvis ars chi-
mica physice defendi possit, moraliter tamen impro-
batur, *ibid.* *n.* 12. & 13.

Alchimistæ, hac arte depauperantur, familia necessa-
ria subtrahuntur, quorum defectu ad non paucas su-
persuisiones, & præstigia recurritur, cum semper
hac arte decipiuntur ipsi, ut alios decipiant, *ibid.*
num. 14.

Alicubi adest Lex, ne cui sine permisso Principis
sub pena capitis liceat Alchimiam exercere, *ibid.*
num. 15.

Alia vide *verb.* Falsum, Falsarius *num.* 36. *verb.*
Poena *art.* 2. *num.* 51.

A L E A T O R E S.

Aleatores publici sunt infames, & irregulares; Vide
verb. Infames *sub n.* 11. & *verb.* Irregularitas *art.* 1.
sub n. 12. *verb.* Octava.

ALGEBRA quid? Vide *verb.* Mundus *n.* 199.

ALGEBRA Speciosa quid? *ibid.* *n.* 199.

ALGORITHMUS quid, *ibid.* *n.* 199.

A L I E -

ALIENATIO

Quoad ea, quae veniunt sub nomine Alienationis bonorum ecclesiasticorum, mobilium, & immobilium.

Subiectum canonicae regulae circa prohibitionem alienationum rerum ecclesiae; Vide *verb.* Alienatio *art. 1. in nov. add. num. 13.*

Origo, progressus, varia facta, & praesens status prohibita alienationis rerum Ecclesiasticarum; *ibid. in nov. add. num. 14.*

Alienatio bonorum ecclesiae sine justa causa, & debita solemnitate est prohibita Jure Divino, & Canonico; ac quid alienationis nomine veniat exponitur; *verb.*

Alienatio *art. 1. num. 1. & 2.*

Bona Ecclesiae vel sunt communia, vel mensalia, & quoniam illa sint; & de vario jure circa illorum alienationem; *ib. in nov. add. n. 15. & 16.*

Alienari prohibentur mobilia, & pretiosa mobilia Deo dicata, quantum ad praesens veniunt etiam nomine immobilium servitus praediorum, jura piscandi, venandi, & similia; ac census & annui redditus, necnon certa summa pecuniae deputata ad immobilium emptionem, censum &c. *ib. d. n. 4. ad 6.*

Nomine mobilium pretiosorum inalienabilem veniunt, quae sunt de thesauro ecclesiae, vel quae propter pretium, artem, raritatem, & antiquitatem conferunt ecclesiae specialem splendorem; & similia excedentia valorem viginti quinque aureorum, Reliquia sanctorum, ac ea, ex quorum fructibus proveniunt annui redditus, *ib. d. num. 7. ad 9.*

Item nomine mobilium pretiosorum inalienabilem veniunt arbores frugiferae, seu praedio necessariae, ut illis sublati praedium reddatur graviter deterius, *ib. n. 10. & 11. & art. 2. d. n. 15. ad 17.*

Sub prohibita alienatione rerum ecclesiae veniunt jus percipiendi fructus, nequaquam vero commoditatem fructuum aliquid docent; *ibid. in nov. add. num. 17.*

ALIENATIO quoad causas, & solemnitates Juris ad eam requisitas.

Causae justae, ob quas bona ecclesiae alienari possunt, sunt quatuor. Prima est videns Ecclesiae necessitas, 2. manifesta Ecclesiae utilitas, 3. pietas, 4. incommoditas; Vide *verb.* Alienatio *art. 2. d. n. 1. ad 4.*

Utrum satis sit, ut causa alienationis rerum Ecclesiae interveniant de tempore liti contractus, an de tempore executionis beneplaciti Apostolici; *ibid. in nov. add. num. 10.*

In transactione quando dicatur concurrere ecclesiae utilitas, res non est adeo expedita; ut in ceteris contractibus; *ib. in nov. add. n. 11.*

Quid laicus, quid ecclesia facere debet in probanda causa, confirmata vel non confirmata rei ecclesiasticae alienatione; *ib. in nov. add. n. 12. & 13.*

Solemnitates requisitae ad alienationem bonorum ecclesiasticorum sunt pariter quatuor. Prima, quod praecedat tractatus Capitularis; 2. quod adsit consensus totius Capituli, vel saltem majoris, aut sanioris partis, 3. quod fiat subscriptio a Capitularibus, 4. quod interveniat consensus Superioris talis ecclesiae, & consensus Summi Pontificis; non autem Patroni; *ib. d. n. 5. ad 9.*

Necessaria haud est subhastatio in alienatione rei ecclesiasticae; *ib. in nov. add. num. 14.*

ALIENATIO quoad ea, quae alienari possunt sine solemnitatibus.

Absque talibus solemnitatibus alienari possunt: Primo, terrulae, alique fundi steriles, & exigui valoris, minusque utiles Ecclesiae; Vide *verb.* Alienatio *art. 3. num. 1. & 2.*

Terrulae, & res modici valoris sunt, quae non aestimantur ultra viginti solidos, seu viginti quinque scuta aurea; & valor assignatur scuti auri; *ibid. num. 3. & 4.*

Justa tamen causa interveniat necesse est in alienatione rei exigui valoris; *ib. in nov. add. n. 18.*

Et si agatur de Regularibus exemptis, assensus alienationis rerum exigui valoris, nequit praestari ab eorum Praelato, sed ab Episcopo; *ibid. in nov. add. num. 5.*

Abbas tamen tertiae speciei exemptionis praestare potest consensum in alienatione rei ecclesiasticae exigui valoris; *ib. in nov. add. n. 6.*

Intellige tamen nisi agatur de rebus propriis sui monasterii; *ib. in nov. add. n. 7.*

ALIENATIO quoad modum succurrendi ecclesiae per ipsam enormiter laesa, & quoad actiones ipsi ecclesiae competentes.

Si alienatio facta fuit invalide ob non servatas solemnitates, succurrendum est ecclesiae per totalem rescissionem contractus: Si vero fuit valida, vergens tamen in enormem ecclesiae lesionem, in integrum restituendum erit; & ad quid tunc teneatur Ecclesia; Vide *verb.* Alienatio *art. 5. n. 1. 2. & 3.*

Ad succurrendum ecclesiae potest rem alienatam repetere, non solum successor male alienans, sed etiam ipse male alienans, quamvis juraverit se non reperiturum; Vide *ib. num. 4. & 5.*

Et in defectum male alienantis, & ejus successoris quilibet Clericus rem male alienatam repetere potest; *ibid. num. 6.*

Ecclesia laesa per malam alienationem duplicem habet actionem, quae assignatur; Vide *ib. d. n. 7. ad 9.*

Rem Ecclesiae male alienatam scienter, & mala fide recipiens non facit fructus suos, sed tenetur eos restituere una cum melioramentis; *ib. n. 10.*

De restitutione fructuum rei ecclesiasticae nulliter alienatae; *ib. in nov. add. n. 11.*

ALIENATIO quoad penas male alienantium, & ad ipsam cooperantium.

Prima poena est, quod talis alienatio facta non servatis requisitis solemnitatibus ipso Jure sit nulla, adeoque rescindenda; nullitas tamen pro foro externo intelligenda est; Vide *verb.* Alienatio *art. 6. n. 1. & 2.*

Secunda poena est, quod tam alienantes, quam alienata recipientes, & subscribentes incurrant excommunicationem majorem non reservatam, & perhibentur qui ab ea incurrenda excusentur; *ibid. n. 3. ad 6. & verb. Bona art. 1. n. 11. ad 15.*

Tertia poena est, quod Episcopi, vel Abbates male alienantes subiaceant interdicti ingressus in ecclesiam; & si per sex menses talem poenam contumaciter sustinuerint, ab administratione beneficii, & dignitatis sint suspensi; Inferiores autem Praelati &c. beneficiis sint ipso facto privati; *ib. n. 7. & 8.*

Regulares vero, qui mobilia, & mobilia pretiosa alienant, locant, vel distrahunt, census, & hypothecas speciales constituunt absque facultate Sac. Cong. ulterius incurrunnt ipso facto poenam privationis officiorum, inhabilitatis ad illa, vocis activae, & passivae; *ib. n. 9. 10. 11.*

Recensitae autem poenae non incurruntur, si ubi adest necessitas, & evidens ecclesiae utilitas, & pietas, alienantur bona ecclesiae modici valoris cum facultate Episcopi; *ib. num. 12.*

Et hinc quando, necne, subiacent Regulares poenis alienationis rerum Ecclesiasticarum in arborum incisionibus; *ib. in add. Auctoris n. 14.*

Indicantur Auctores, qui agunt de penis alienantium bona ecclesiae sine solemnitatibus; *ib. in nov. add. num. 15.*

Quoad haec attendenda est novissima constitutio Benedicti XIV. incipiens: Universalis Ecclesiae: in qua sub poena Excommunicationis, nullitatis actus & contractus, & sub omnibus poenis statutis contra alienantes bona ecclesiae, varia prohibentur, quae assignantur; *ib. num. 13.*

Alia vid. tom. 10. in *Appendic. decret. in Tarentina Beneplaciti Apostolici. Ravennaten. Altaris.*

ALIMENTA

Alimentorum nomine generaliter veniunt omnia, quae sunt

Si fundus aliquis non singulis annis, sed biennio, vel triennio fructus reddat, locatio rei Ecclesiasticae fieri potest ad sex vel novem annos, quin incurritur in prohibitionem alienationis rerum ecclesiasticarum; *ib. in nov. add. num. 19.*

Qua occasione dicebatur an, & quando locatio rerum Ecclesiae ad novecentum, quae sapit alienationis speciem, pro toto novennio, vel pro triennio sustineatur, nec ne; *ib. in nov. add. n. 19. in fin.*

Secundo sine talibus solemnitatibus alienari possunt mobilia relicta monasterio, seu Ecclesiae incapaci ea retinendi; *ib. n. 5. & 6. & verb. Syndicatus Apostolicus num. 19. ubi decernitur modus.*

Tertio sine solemnitatibus potest fieri locatio, atque conductio rei ecclesiae ad triennium fructiferum; Vide *ib. num. 7. & 8.*

Si locatio rei fructificantis singulis annis fiat ad novennium simpliciter, & indivisibiliter, est nulla, & invalida etiam pro primo triennio, secus si divisibiliter fiat; & hoc declaratur; *ib. n. 9. & 10.*

Quarto sine solemnitatibus possunt dari in feudum, vel emphyteusim res immobiles Ecclesiae ab antiquo in feudum, vel emphyteusim dari solite, & exponitur *ly d. n. solite; ib. d. n. 11. ad 13.*

Quinto sine solemnitatibus alienari possunt fructus, & bona ecclesiastica, quae servando servari non possunt; hocne explicatur; *ib. n. 14. & 15.*

Sexto sine solemnitatibus alienari possunt res ecclesiasticae, quando summa alienandi instaret necessitas, & Papa de facili adiri non posset, & esset periculum in mora; *ib. num. 17.*

Septimo sine solemnitatibus alienari possunt mancipia ecclesiae, seu servi fugitivi, & qui de fuga revocari retineri non possunt; *ib. num. 17.*

ALIENATIO quoad eos casus, in quibus nequit fieri sine solemnitatibus.

Distinctio theoretica, qua docetur quando, necne alienatio rei ecclesiasticae fieri possit sine solemnitatibus; Vide *verb.* Alienatio *art. 4. in nov. add. num. 1. & 2.*

Quamvis sine solemnitatibus fieri possit alienatio rei ecclesiasticae pro solvendis debitis illius, qui bona, & haereditatem reliquit ecclesiae, cum talia bona non dum sunt Ecclesiae incorporata; non tamen, si jam incorporata; *ib. num. 1. & 2.*

Secundo licet sine solemnitatibus, aut Beneplacito Apostolico, & Episcopi facultate possit res ecclesiastica in aliam transmutari; Non sic tamen in subrogatione patrimonii clericali, quod alienari non potest sine licentia Episcopi, etiamsi in locum ejus subrogetur Beneficium; *ib. num. 3. & 4.*

Tertio, licet sit multum probabile, quod Praelatus possit sine solemnitatibus, & Beneplacito Apostolico repudiare legatum factum ecclesiae etiam de rebus immobilibus; tamen probabilius est, absque Beneplacito Apostolico non posse; *ib. d. n. 5. ad 10.*

Quarto, sine Beneplacito Apostolico, aut solemnitatibus nequeunt alienari jura perpetua ecclesiae, adeoque neque servitus passiva imponi, nec activa alienari potest sine Beneplacito Apostolico; *ib. n. 11.*

Quinto, sine Beneplacito Apostolico nequit fieri nulla transactio, quae cedant jura super bonis praesentibus ab ecclesia; licet illa non possideat, sed aliquid aliud loco bonorum recipiat; *ib. num. 12.*

Sexto, sine solemnitatibus, & Beneplacito Apostolico nequit fieri alienatio ab una Ecclesia in aliam; immo neque inter personas ejusdem Ecclesiae; *ibid. d. n. 13. ad 14. & infra n. 31.*

Septimo, sine solemnitatibus, & Beneplacito nequit fieri arborum incisio, & venditio, quando incisio, & venditio est in magna quantitate cum notabili detrimento fundi; & quando arbores sunt fructiferae; bene vero, si secus; Vide *ib. n. 15. ad 17.*

Octavo, sine Beneplacito Apostolico non possunt bona ecclesiastica, sive mobilia pretiosa dividi in plura corpora ad hoc, ut minuatut valor, & reddantur ad esse terrularum, vel ad estimationem in-

BIBLIOTECA CENTRAL

sunt necessaria ad honestam, & congruam vitæ humane sustentationem: eaque cuncta assignantur, ac declarantur. Vide *verb.* Alimenta d. n. 1. ad 13.

Ad dignoscendum quid nomine alimentorum veniat, & quomodo taxanda sint, inspicere oportet, quæ ex causa debeantur, *ib. in nov. add. n. 19.*

Alimentorum recensentur causæ, & regulæ aptandi alimenta singulis iisdem casibus, *ib. in nov. add. n. 121. & seqq.*

Alimenta in genere conventa præstari debent juxta commodam alimentarium sustentationem, habito respectu ad gradum familiae, & consuetudinem loci, *ib. in nov. add. n. 120.*

Alimenta præstari debent servato ordine, & gradu conjunctionis, ut qui proximior est, & magis conjunctus ea subministrare teneatur, *ib. n. 14.*

Hinc in primis tenentur parentes alimenta præstare filiis etiam spuris; cum hæc tamen differentia, quod mater alere filios primo triennio, & post triennium tenetur pater usque ad emancipationem, *ibid. n. 15. 16. & 17.*

Nomine alimentorum aliud intelligitur respectu patris, & aliud respectu matris, & assignatur ad quid tenetur mater, & ad quid pater, *ib. n. 18.*

In defectu patris qui alimenta præstare teneatur, item & in defectu matris, vel etiam mortuis parentibus, & avis, *ib. n. 19. 20. & 21.*

Clericus tenetur alimenta præstare filiis ex damnato, & sacrilego complexu etiam in Sacerdotio susceptis, & deficiente patrimonio, potest eos alere ex fructibus beneficii, *ib. n. 22.*

Parentes, alique supra recensiti non tenentur alimenta præstare filiis & nepotibus, si ipsi aliunde habeant, quo sufficienter se possint alere, vel aliqua arte polleant, qua honeste juxta conditionem proprii status sine dedecore possint sibi victum querere, *ib. num. 23.*

Item pater non tenetur alimenta præstare filio, si sine justa causa nolit habitare cum ipso; secus autem si ex justa causa, *ib. n. 24. & 25.*

Alimenta sunt per patrem infidelem præstanda filio noviter converso ad fidem, & in ea quantitate, qua tenebatur pater ante conversionem ejusdem filii, *ibid. n. 26. & verb. Hebræus n. 21.*

Alimenta debent à parentibus præstari filiis secundum decentiam status & conditionis ipsorum, *ib. n. 27.*

In controversia pro taxandis alimentis attendi debet non solum dignitas personarum, & facultatum copia, sed etiam ætas Alimentarii, & consuetudo regionis, *ib. num. 28.*

Facta semel taxatione alimentorum, vel per Judicem, vel partes inter se, quid si contingat patrimonium patris decrescere, vel augeri, *ib. n. 29.*

Pater tenetur juxta decentiam proprii status, non solum alimenta præstare filio, sed etiam ipsius uxori, quamvis eam duxerit sine dote, ipso consentiente, immo etiam dissentiente, *ib. n. 30. & 31.*

Pater tenetur sic præstare alimenta etiam uxori sui filii illegitimi, ac spurii, *ib. n. 32.*

Pater tenetur alimenta præstare etiam filiis emancipatis, si aliunde non habeant quo se alant; & etiam saltem in subsidium filia nuptæ viro pauperi non habenti unde ipsam alat, *ib. n. 33. & 34.*

Pater tenetur alimenta præstare etiam filio excommunicato; ei tamen culpabiliter, & pertinaciter in excommunicatione perseveranti solum tenetur juxta necessitatem naturæ; sin autem juxta decentiam status, *ib. n. 35. & 36.*

Licet pater tenetur regulariter præstare alimenta juxta necessitatem naturæ filio excommunicato, non ita, si hæreticos alios pervertere nitatur, *ib. n. 37.*

Item pater tenetur præstare alimenta juxta necessitatem naturæ filio bannito, quamvis status cautum sit, ne ei præbeantur, *ib. n. 38.*

Pater tenetur præstare alimenta filio Monacho jure ejecto à Religione, si ipse aliunde non habeat quo se alat, *ib. n. 39. & verb. Ejecti n. 45.*

Ex quibus causis pater filiis alimenta extra paternam domum præstare teneatur, *ibid. in nov. add. num. 137.*

An & quando alimenta promissa ab aliquo in sua domo debeantur etiam extra illam, *ib. in nov. add. num. 138.*

An alimenta debeantur ex fideicommissis ascendentali & transversali ulterioribus vocatis ad ipsum, *ib. in nov. add. n. 139.*

Religiosi præclarissimæ Societatis Jesu post vota simplicia ante solemnem professionem à dicta Societate dimissi, nulla ab eadem societate præterire possunt alimenta, aut congruam sustentationem, licet dum in ea viverent titulo Religiosæ paupertatis ad Sacros etiam Presbyteratus Ordines promoti fuerint, *ib. num. 40.*

Monachus, seu Regularis injuste ejectus, potest compellere monasterium, seu Religionem ad alimenta futura, & etiam præterita, si illa mutuo accepit, & lite pendente, adhuc ex bonis monasterii alere debet, *ib. n. 41. & 42. & verb. Ejecti n. 47. & 48.*

Alimenta non sunt præstanda à primo monasterio Regulari, aut Moniali ad aliud monasterium transmittenda, quamvis penes primum remaneant dos, & alia bona, *ib. num. 43.*

Alimenta præstare tenetur monasterium Regulari in aliud monasterium incluso pro penitentia peragenda, vel in carceribus Sancti Officii detento, dummodo illa Religio non sit de illis, quæ in communi non possident, *ib. n. 44. & 45.*

Alimenta à Novitia solvi non debent monasterio, si eandem tenentur recipere, & ad habitum, & ad professionem sine dote. Secus autem, si ad solam professionem, *ib. n. 46.*

Monachus, seu Monialis, pendente lite super validitate suæ professionis, si sine licentia debita degat extra monasterium, non potest ab ipso alimenta præterire, secus autem si sit ex ord. Sac. Cong. *ibid. num. 47. & 48.*

Filii tenentur alimenta præstare parentibus indigentibus, sicuti Parentes ipsis *ib. num. 49. ac subsequenter n. 50. ad 54.* plura scitu necessaria de filiis ad rem remissive indicantur.

Frater dives tenetur alimenta præstare fratri pauperi, etiam naturali, vel spurio, & licet bona non provenierint à communi patre, *ib. n. 55. ad 58.*

Tenetur etiam frater dives alimenta præstare Sorori pauperi etiam solum uterinæ; Vide *ib. num. 59. & 60.*

Patruus nepotem, & à converso nepos patruum alere tenetur in subsidium, etiam si agatur de nepote naturali, & spurio, aut ex fratre naturali, vel spurio, & quamvis bona non procedant à communi stipite, *ib. d. n. 61. ad 64.*

Et quod dicitur de patruo respectu nepotis, dicitur etiam de nepote respectu patru, qui si sit pauper, alendus est à nepote, *ib. n. 56. ad 66.*

Conjuncti ratione sanguinis, & naturalis pietatis, tenentur inter se præstare vitæ subsidia, *ib. n. 67.*

Maritus tenetur alimenta præstare uxori, etiam si sine dote eam duxerit, si scienter indotatam accepit, nec dos fuit ei promissa, nec Jus aliquod sibi reservavit ad dotem, *ib. n. 68. & 69.*

Si autem maritus uxorem duxit sine dote numerata, cum dote tamen promissa, & conventa in determinata quantitate, fide data de solutione, & postea eandem non possit exigere, tunc de rigore Juris non tenetur alimenta uxori præstare, sed solum ex equitate, & honestate, *ib. n. 70. & 71.*

Si uxor sine necessaria causa recedat, & divertat à marito, maritus non tenetur ei alimenta præstare, quamvis dotem ab ea acceperit, secus vero ob justam, *ib. n. 72. & 73. & verb. Uxor n. 24.*

Si Maritus sit inops, & uxor dives, tenetur hæc alimenta illi præstare, *ib. n. 74.*

Alimenta debentur uxori à hæreditibus mariti, qui dotem detinet pro anno luctus, etiam si diviti, vel do-

dotis fructus ad alimenta præstanda non sufficiant; nec tenetur in illorum favorem impendere suas operas, si ve obsequiales, si ve artificiales, *ib. n. 75. ad 78.*

Potest uxor sine labe usuræ convenire cum hæreditibus mariti pro alimentis sibi debitis pro anno luctus, ut certam quantitatem sibi conferant, quamvis valorem excedat fructuum dotis, *ib. n. 79. & 80.*

Uxor vidua non solum intra annum luctus potest ab hæreditibus mariti detinentibus dotem exigere alimenta, sed etiam post annum luctus, si in mora fuerint restituendi eandem, *ib. n. 81.*

Hæredes mariti tenentur alere uxorem viduam, si sit indotata, inops, & non habeat aliunde, quo se possit alere, ut etiam hæredes uxoris maritum inopem, *ib. n. 82. & 83.*

Extante controversia inter patrem, & filium super alimenta præterita, probabilius est, quod possit compelli ad compromissum, secus autem quoad futura, *ib. n. 84. & 85.*

Alimenta præterita non præstata à patre filio, qui eadem acquisivit mendicando, vel alio modo non oneroso, non possunt à dicto filio repeti neque quoad eorum æstimationem; si autem contraxerit aliquod debitum per mutuum, tunc pater tenetur, & c. *ibid. num. 86. & 87.*

Renuente patre alimenta debita præstare filio, cum possit, potest idem filius alimenta repetere à die petitionis, *ib. n. 88.*

Alimenta debentur filio asserenti se esse filium, quamvis pater neget, si sit in quasi possessione filiationis, & quid si secus? Vide *ib. n. 89. & 90.*

Alimenta sunt à patre iterum præstanda filio, quamvis hic cupose consumperit quantitatem sibi assignatam pro eisdem alimentis, *ib. n. 91.*

De alimentis præstandis à monasterio Monacho vel moniali intra, vel extra monasterium, *ib. in nov. add. num. 143.*

An Creditores jus habeant super annua præstatione promissa filio titulo alimentorum expresso nomine legitimæ, *ibid. in nov. add. num. 23.*

Alimenta quando, & quomodo debeantur Patrono Beneficii à Beneficiario *ibid. numer. 92. & in nov. add. num. 142.*

Clerici privati Beneficii, ad quorum titulum ordinati fuerint, nullum Jus habent pro alimentis super eorum fructibus, quamvis non habeant aliunde, quo se alere possint, *ib. n. 93.*

Clericus à Beneficio suspensus, si aliunde non habeat, debet ex fructibus illius alimenta percipere, *ib. n. 94.*

Parentes, & alii exponentes infantes in publicis Hospitalibus, & c. an, & quando teneantur refundere alimenta, seu restituere, *ib. n. 95.*

Si filius in querela inofficiosi testamenti in prima instantia obtinuerit pro se sententiam, sunt ei decernenda alimenta, & litis expensæ usque ad finem ejusdem litis per ultimam sententiam, & quid si in prima instantia nondum fuerit sententiam consecutus, *ib. n. 96. & 97.*

Alimenta, & litis expensæ, pendente lite super inofficioso testamento, debentur etiam multis aliis, qui assignantur, *ib. n. 98.*

Alimenta, & sumptus litis debentur cuicumque Actori pauperi, quando cum paupertate concurrat etiam præsumptio boni Juris, *ib. n. 99. 100. & 101.*

Alimenta si sint debita ex sola dispositione Juris, non potest alimentarius sine causa ea exigere extra domum hæredis, bene vero ex justa causa, quæ assignatur, *ib. n. 102. & 103.*

In tali tamen questione qualis sit justa causa petendi alimenta extra domum hæredis, remittitur arbitrio Judicis à Jure regulando, qui etsi alimenta essent legata in domo, potest cogere heredem ex justa causa ad ea præstanda extra domum, *ibid. num. 104. & 105.*

Si alimenta sint debita ex sola dispositione hominis, seu testatoris, & testator simpliciter alimenta

legaverit absque alia adjecione, tunc legatarius facultatem habet habitandi ubi vult, & hæres tenetur eidem alimenta præstare, *ib. n. 106. & 107.*

Si autem testator alicui alimenta legaverit in domo, vel sub conditione, vel cum onere morandi, vel habitandi in domo, vel cum hæreditate, vel per aliud æquipollens constet de tali voluntate testatoris, quid? *ib. à num. 108. ad 110.*

Si mulier, cui fuerunt legata alimenta, sit copulata matrimonio, non tenetur percipere alimenta ex mensa hæredis, & idem ad quæ alia excludatur fit palam, *ibid. n. 111. 112. & 113.*

Alimenta à quibus sint Prædicatori præstanda, *ib. d. n. 114. ad 116.* Fratres minores de Observantia Reformati, & Cappuccini exempti sunt ab alimentis præstandis iis, qui in carcere Inquisitionis detinentur, *ib. n. 118.*

In concursu plurium ad alendum obligatorum cui nam onus alendi imponendum sit, *ibid. in nov. add. num. 134.*

De modis, quibus cessat obligatio præstandi alimenta ex officio Pietatis, *ib. in nov. add. n. 135. & seqq.*

Alia ad rem: Vide *verb.* Adulterium art. 5. *verb.* Filius, *verb.* Juspatriatus art. 4. *verb.* Necessitas, *verb.* Parentes.

A L L E L U J A.

Alleluja non additur tempore paschali officio parvo B. M. V. Vide *verb.* Officium Divinum art. 3. n. 110. Et neque in fine vers. *Panem de Cælo* infra annum in Expositione SS. Sacramenti, excepto tempore Paschali, & diebus infra octavam Corporis Christi: Vide supra *verb.* Resolutiones Sac. Congregationum num. 373.

A L L U V I O.

Alluvio est duplex, alia latens, & patens, & quæ sit utraque, necnon cuius sit fundi augmentum per alluvionem latentem, vel patentem factum, & Insula per eandem de novo nata, ac alveus à fluvio derelictus: Vide *verb.* Dominium art. 3. n. 47. 48. 49. & 50.

A L T A R E.

Altare unde dictum, quid sit, & quotuplex, ac qualiter debeat esse lapideum: Vide *verb.* Altare numer. 1. ad 6.

Num primi Christiani ad sacra myteria conficienda, altaria, templeque habuerint, *ibid. in nov. add. num. 62. & 63.*

Altari portatili, seu viatico nequeunt hodiè uti Regulares quicumque quantumvis olim privilegiati; immo neque Episcopi, & majores Prælati, etiam si essent Cardinales, *ib. num. 7. & verb. Missa art. 4. & verb. Oratorium num. 70.* ubi affertur nova Pontificia declaratio.

Num usus altaris portatilis primis ecclesiæ temporibus invaluerit, *ib. verb. Altare in nov. add. n. 64.* A nemine, nisi à Summo Pontifice, altaris portatilis privilegium impertiri potest, nisi urgeat necessitas, *ib. in nov. add. num. 65.*

Episcopis quid competat circa Altare portatile, *ib. in nov. add. num. 66.*

Altaris portatilis privilegio gaudet Cardinales, *ibid. in nov. add. num. 67.*

Altaris consecratio de Jure communi non potest fieri nisi per Episcopum, nec potest simplex Sacerdos altare consecrare, nisi ex privilegio, & commissione Summi Pontificis: in una sola missa plura consecrare potest Episcopus in eadem Ecclesia, *ibid. à numer. 8. ad 11.*

Abbatess, qui sunt hoc privilegio suffulti, nequeunt hodiè consecrare, nisi Altaria suarum ecclesiarum, *ib. d. n. 12. ad 13. & verb. Abbas num. 31.*

In altaris consecratione stando in rigore juris non videtur necessaria, & de essentia repositio sacrarum reliquiarum, in praxi tamen non est omittenda, &

Bb no-

notatur quid cavendum, quidque solitum, *ibid.* a num. 14. ad 19.

Altare fixum, & stabile quando excreetur, & in dubio ad quem spectet iudicium. Excreto altari fixo, & immobili, non excreatur ecclesia, nec e contra; at polluta, seu violata Ecclesia, pollutuntur, seu violantur altaria fixa, *ib.* a n. 20. ad 23.

Altare portatile, quando excreetur? At comparate ad ecclesiam quoad violationem non inducitur utisupra, *ib.* a num. 29. ad 33.

Nullum altare sive fixum, sive portatile excreatur ex eo, quod in ipso celebraverint excommunicati, interdicti, & degradati, & in ecclesia non consecrata an possit consecrari altare fixum sine Summi Pontificis auctoritate, *ib.* n. 34. & 35.

In ecclesia consecrata nulli licet erigere altare stando in iure communi sine Episcopi consensu, in Ecclesiis tamen non consecratis potest erigi à Presbyteris, *ib.* n. 36.

Sic autem altare ab Episcopo consecratum, aut in ecclesia consecrata erectum nequit destrui sine permissione Episcopi, in ecclesiis verò non consecratis quilibet suo iure potest Altare non sacramentum destrueret, *ibid.* num. 37. & 38.

Altaris lapis prophanatus, seu excreatur potest vendi, & licite teneri ab empore: Dammodo in loco honesto, & decenti, *ibid.* num. 39.

In altari non consecrato nemo celebrare potest, & in ipso celebrans peccat mortaliter, & quæ ambigua sunt de consecratione, consecrari debent, *ib.* n. 40. ad 43.

In altari, in quo Episcopus missam cantavit, non potest alius Sacerdos eadem die celebrare; quod si alicubi observaretur, esset intelligendum, nisi adesset licentia ejusdem, at nunc id explevit, *ibid.* numer. 44. 45. & 46.

In altari Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli solus Papa celebrat, nec alius permittitur nisi mediante Brevi Pontificio, *ib.* n. 47.

Altare erectum super sepulchrum non potest consecrari; assignatur quid prius agendum, quantumve sepulchrum removendum, *ibid.* a num. 48. ad 50. & verb. Resolutiones Sac. Congr. num. 25. & 46.

Traditur qualiter procedendum cum Patronis altaria in Regularium ecclesiis habentibus destituta necessariis, vetustate collabentia, &c. *ib.* n. 51.

Altare majus licet ex veteri consuetudine Orientalem mundi plagam respiciat, sicuti etiam antiqua consuetudine ecclesie versus Orientem edificabatur, id tamen necessarium minime est, *ib.* n. 52. & 53.

In altari majori ecclesiarum cathedralium non debet asservari SS. Sacramentum propter functiones pontificales; in eo tamen servari debet ab ecclesiis parochialibus, & Regularibus, *ib.* n. 54.

Altaria, & capellas in Regularium ecclesiis etiam per secularium confraternitates constructa visitare non potest Episcopus, *ib.* n. 55.

Non debet unum altare discooperiri, ut aliud cooperiatur, *ib.* num. 56.

Altarium numerus in ecclesiis Græcorum augeri potest, *ibid.* Supplem. Auct. num. 57. & 58.

Quomodo, & quando crux in altari in quo celebrari debet, sit collocanda, *ibid.* num. 59. & 60.

Altare, in quo Episcopus celebravit, nequit simplex Sacerdos eo die sacrificium offerre, *ib.* n. 61.

Altare super nave ad celebrandum: Vide verb. Missa.

Nullum permissum est in altari elevato in nave missam celebrare, nisi concurrat speciale Apostolicum privilegium, *ibid.* in nov. add. num. 69.

Super Altari, in quo missæ celebrantur, Crux collocari debet, etsi asserveretur ibidem SS. Eucharistia, & si expositum sit in ipso altari SS. Sacramentum, servari debet consuetudo: Vide verb. Altare privilegiatum in add. Auct.

Altaria (& idem de capellis) in Regularium ecclesiis per secularium confraternitates constructa Episcopus visitare non potest: Vid. verb. Confraternitates n. 2. & 4.

ALTARE privilegiatum.

Altare privilegiatum quomodo à Summis Pontificibus concedi solet: Vide verb. Altare privilegiatum, numer. 1. ad 4.

Sub generali Indulgentiarum suspensione, quæ fit anno Jubilæi, non comprehenduntur altaria privilegiata, nec aliæ Indulgentiæ pro solis defunctis concessæ, *ib.* num. 5.

Altaria privilegiata pro defunctis non comprehenduntur sub clausula illa: *Volumus autem, ut si aliis Christianis dicitur ecclesiam visitantibus aliqua alta Indulgentia perpetua, vel ad tempus nondum elapsam duratura concessa fuerit, presentes Literæ nulla sint.* Nec sub alia consimili, *ib.* n. 6. & 7.

Missæ celebratæ de festo currenti in altaribus privilegiatis in diebus, in quibus non licet Missas de requiem celebrare, habent eandem vim, & Indulgentias, perinde ac si essent celebratæ Missæ de requiem, seu defunctorum, & hoc quomodocumque altaria sint privilegiata, necnon per hujusmodi missas satisfi obligationibus, ac si fuissent celebratæ de requiem *ibid.* num. 8. ad 10.

Altare privilegiatum quotidianum, & perpetuum conceditur Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus totius Orbis Catholici ecclesiis, *ib.* n. 11.

Translato legitima auctoritate Altari privilegiato de loco ad locum, adhuc durat Indulgentia, si ipsa sit concessa Altari in reverentiam alicujus Sancti, vel mysterii, in cuius honorem dedicatum sit, *ib.* n. 12.

Altari à Pontifice consecrato plura privilegia adnectuntur, quæ vide *ibid.* in add. Auct. n. 15. ad 17.

Varie concessiones Altarium & quidem privilegiorum referuntur & recensentur, *ibid.* in add. Auct. num. 18. ad 20. & num. 27. ad 30. & n. 36.

Altare privilegiatum conceditur omnibus ecclesiis parochialibus, *ib.* Supplem. Auct. n. 37. Et omnibus totius Orbis Ecclesiis pro die Defunctorum, *ib.* n. 38.

Missæ pro defunctis in altari privilegiato non suffragatur, nec Indulto satisfi, nisi sit de requiem, licet in Indulto non exprimat, *ibid.* in add. Auct. num. 21.

Explica, *ib.* in add. Auct. num. 22.

An privilegium in altari privilegiato perpetuo ad dies non impeditis ante declarationem Alexandri VII. concessum suffragetur etiam diebus impeditis festo post illam declarationem, *ib.* in add. Auct. n. 23.

Sub generali Indulgentiarum suspensione, quæ fit Anno Sancto, non comprehenduntur altaria privilegiata, nec aliæ Indulgentiæ pro solis defunctis concessæ, *ib.* in add. Auct. num. 24.

Inuitu altaris privilegiati in aliqua ecclesia non licet exponere tabellam supra Januam ecclesie *Indulgentia per li Morti*, *ib.* in add. Auct. num. 25.

Quum in Indultis altarium privilegiorum adici solet clausula: *Dammodo in dicta ecclesia tot missæ quotiæ celebrantur*: ad conditioni satisfaciendum oportet singulis diebus tot missas celebrare, *ib.* in add. Auct. num. 26.

Varie referuntur Sac. Cong. Indulg. Resolutiones circa varias questiones super altaribus privilegiatis, *ib.* in add. Auct. a n. 31. ad 35.

An inter eas Religiones, quæ habent communionem privilegiorum, fiat etiam altarium privilegiorum communicatio, *ib.* in nov. add. n. 40. & seqq.

Non destruitur privilegium altaris, si istud ex parte notabiliter destruat, etiamsi consecrationem amitteret, dummodo tamen remaneat consecrationem majorem sui partem, *ib.* in nov. add. num. 45.

Secus erit, si privilegium fuit concessum altari uti dicato alicui Sancto mutata dedicatione, *ib.* in nov. add. num. 46.

Si Pontifex in concessione altaris privilegiati illud non designavit, facta semel designatione unius altaris, nequit alterum designari, *ib.* in nov. add. n. 47.

Num quando Testator mandavit celebrari Missam in Altaribus privilegiatis, possit tum in altaribus pri-

privilegiatis tempore dispositionis existentibus, tum in altaribus privilegiatis postmodum effectis celebrari, *ib.* in nov. add. num. 48.

ALTERNATIVA. Quoad ea quæ concernunt beneficia.

Alternativa quoad beneficia quando inceperit, & unde sic dicta: Vide verb. Alternativa quoad beneficia n. 1. & 2. & verb. Beneficia art. 9. regul. 9.

Emendatur Auctor circa alternativæ quoad beneficia originem: *ibid.* in nov. add.

Ut hanc alternativam obtineant Episcopi, quid ab ipsis agendum, & quando jure alternativæ gaudere incipiant: *ib.* n. 3. ad 5.

Plura prætaxæ alternativæ Episcopum inter, & Papam quoad menses distincte referuntur: *ib.* n. 6. ad 10.

Episcopus habens duas Ecclesias potest acceptare alternativam pro una, & non pro alia, & quid si velit ea potiri pro utraque: *ib.* n. 11. & 12.

Secuta acceptatione alternativæ, non potest Episcopus ab illa recedere sine consensu Papæ, nec e contra Papa sine consensu Episcopi: *ib.* n. 13.

Alternativa autem gratia non est, sed contractus inter Papam & Episcopum, *ibid.* in nov. add. n. 2.

Si acceptatio alternativæ fiat ab Episcopo in aliquo mense Apostolico, non incipit usus illius, nisi toto mense elapso. E contra verò si fiat in mense proprio Episcopi, tunc incipit usus illius à die acceptationis, adeo ut mensis Ordinarius à dicta die fiat Apostolicus, & reservetur: *ib.* n. 14.

Alternativa quando incipiat, ac respective desinat, & ut Episcopo suffragetur, debet constare de illius acceptatione, ac subsequuta admissione in Dataria ex libro Alternativarum: *ib.* n. 15. 16. & 17.

Ut Episcopus possit uti alternativæ, requiritur ejus residentia in sua diocesi; & hoc late expenditur: *ib.* n. 18. ad 29.

Alternativa conceditur solis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, non autem Prælati, & Collatoribus inferioribus, nec Cathedrali Capitulo: *ib.* n. 30.

Et ideo Episcopo uti Abbati & Possessori Monasterii non possunt per alternativam conferri beneficia à Monasterio dependentia: *ib.* in nov. add. 55.

Quando contrarium: *ib.* in nov. add. 56.

An beneficio alternativæ gaudere possint Prælati habentes territorium separatam cum jurisdictione Episcopali: *ib.* in nov. add. n. 58.

Alternativa concessa Episcopo residenti comprehendit beneficia tam intra, quam extra Diocesim existentia; dummodo collatio ad eum spectet: *ib.* n. 31.

Alternativa habet locum solum in Beneficiis, quæ sunt liberæ: collationis Episcopi: *ib.* num. 32. & 33.

Si autem collatio Beneficiorum pertinentium ad Episcopum partium sit alternis vicibus cuilibet reservata in suo turno, potest Episcopus uti Alternativam in dictis Beneficiis vacantibus in anno, vel turno suo, & in mense alternato: *ib.* n. 34.

Reprehenditur, & modus datur sententiæ Auctoris (*ibid.* n. 34. prolata) *ib.* in nov. add. 64.

Varia referuntur circa alternativam quando concurrat divisio simultaneæ collationis in Episcopum & Capitulum: *ib.* in nov. add. 65. & 66.

In alternativæ materia quale sit Beneficium liberæ collationis: *ib.* in nov. add. num. 67.

An & quando alternativam suffragetur pro Beneficiis unitis Sedi episcopali, extra tamen diocesim existentibus: *ib.* in nov. add. 57.

Ut alternativam Episcopis magis sit proficua, quo mense ab ipsis ea acceptari debeat: *ib.* in nov. add. 58.

An Episcopus Possessor ecclesie, in qua Cardinalis Indulto gaudet conferendi beneficia in octo mensibus reservata, possit vigore alternativæ conferre Beneficia in sex mensibus vacantia: *ib.* in nov. add. 59.

Episcopus potest uti alternativam, quamvis collatio pro certo genere personarum fuerit restricta, & etiam

in parochialibus, licet in ipsarum collatione requiratur examen, & Examinatorum approbatio, *ib.* n. 35. & 36.

Item potest Episcopus uti alternativam, pro beneficiis imposterum vacaturis, non autem pro medio tempore vacatis inter unam, & alteram Alternativam, *ib.* n. 37.

Alternativa ex simplici facultate optandi Canonice concessa, ceteris deficientibus requisitis, non cessat, bene vero stante statuto per Papam confirmato, in quo etiam expresse disponitur optionem habere vim validæ collationis, & promissionis, *ib.* n. 38. & 39.

Exclusa censetur alternativam ex quasi possessione Episcopi libere conferendi Beneficia, secus vero si Episcopus non sit in hac quasi possessione, etiamsi bonum jus foveat super proprietate, *ib.* n. 40. & 41.

Quasi possessio conferendi Beneficia sufficit ad excludendam alternativam, quando his non est inter Episcopum, & Capitulum, sed inter provisos, *ib.* n. 42.

Quando unus est provisu ab Episcopo, qui dicitur resedisse, & alter est provisu à Papa, quia Episcopus negatur resedisse, tunc provisu ab Episcopo incumbit probare, quod Episcopus vere resederit; Vide *ib.* n. 43.

Quæ & qualis residentia Episcopi esse debet, ut suffragetur Alternativam, *ib.* in nov. add. n. 70. & 71.

Episcopo negligente conferre beneficia in mensibus Alternativæ, devolutio immediate fit ad Papam, *ib.* in nov. add. n. 68.

Quando actus Alternativæ perfectus sit, & Episcopus uti eodem possit, *ib.* in nov. add. n. 60. & regq.

Alternativa quando expiret, *ib.* n. 44. & in nov. add. n. 70. 71.

ALTERNATIVA quoad aliqua miscellanea.

Alternativa, ut verificetur satis est alteram partem esse veram, & regulariter est electionis, non Ordinis; Vide verb. Alternativa quoad miscellanea n. 1. & 2.

Fallit, si alternativam sit posita inter diversas personas; & in primo ex nominatis subsit major ratio, *ib.* n. 3.

In alternativis electio regulariter est debitoris: fallit in debitore moroso, & doloso, in legatis Alternativis, in penis alternative apposis, & quando alternativam est posita in favorem Conditionis, *ib.* n. 4. ad 8.

In Alternativam prohibitionem sufficit alterum verificari, & Alternativam petens non censetur præcise alterum petere, ac obligatus ad duo alternativæ, potest præstare, quod maluerit, ut liberationem consequatur, *ib.* n. 9. ad 11.

Alternativa, seu turnus inter Regulares eligendi alternativam modo ex una, modo ex alia natione Superiorum Generales, tum Provinciales, aliosque officiales, an congruat, & liceat, *ib.* n. 12.

Electio coarctata ad paucos eligibiles est ipso Jure nulla, & hic multa ad rem, *ib.* n. 13.

Ubi talis alternativam pro pace, & quiete, & pro servanda justitia distributiva legitime introducta, & concessa est, nisi vere defecerint Religiosi capaces, est omnino servanda, *ib.* n. 14.

Ad hoc ut alternativam legitime introducat, debet concedi à Sancta sede, vel fulciri ejus speciali auctoritate, & hic multa ad rem, *ib.* n. 15.

An talis alternativam concedi, seu demandari possit à Capitulis Generalibus; & quomodo faciendæ subrogatio in Definitivis provincialium Minorum habentium Alternativam, *ib.* n. 16. & 17.

Quomodo providendum alternativam, si moriatur Commissarius Generalis Ord. Minorum Observantium & Reformatorem, *ib.* in nov. add. num.

AMBITUS pena quæ sit; Vide verb. Pena art. 2. n. 13.

A M E N T E S.

Amentes, & furiosi quando possint, & debeant, vel non, baptizari; Vide verb. Baptismus art. 5. n. 2. 3. & 4.

Amentes, & furiosi an, & quando sint capaces Sacrae Communionis: Vide *verb.* Eucharistia n. 33. & *verb.* Paschalis Communionis n. 29.
Amentes, & furiosi quando sint, vel non, irregulares: Vide *verb.* Irregularitas art. 2. n. 12.
AMERICA unde sit dicta & Vid. *verb.* Mundus.
AMITA, & Amita Magna quæ sint: Vide *verb.* Affinitas sub n. 15.
AMITINI, & amitinae qui, & quæ sint: Vide *ib.* sub *dict.* n. 15.

A M O R.

Amor Dei, & proximi quid importet, & ad quid obliget: Vide *verb.* Virtus à numer. 34. ad 75. & Amor amicitiae, concupiscentiae, & initialis quid sint: Vide *verb.* Penitentiae Sacram. art. 2.

AMPHIBOLOGIA.

Amphibologia, seu æquivocatione, vel restrictione mentali, uti quando, & quomodo liceat, vel non? Vide *verb.* Juramentum art. 1. à n. 13. ad 26. & *verb.* Restrictio mentalis per tot.

A M P L E X U S.

Amplexus, quando sint peccaminosi, vel non? Vide *verb.* Luxuria à n. 72. ad 77. & n. 89. & 91. & *verb.* Sponsi num. 7.

A N C I L L Æ.

Ancillæ teneros pueros vestientes, lavantes, eorumque pendenda tangentes, vel aspicientes, quando, & qualiter peccent: Vide *verb.* Luxuria n. 78.

Quomodo à domino conveniebatur ille, qui Ancillæ suæ se junxisset: Vide *verb.* Adulterium art. 1. in *nov. add.*

Ancillæ ad quid teneantur circa famulatum, quidve eis liceat, vel non: Vide *verb.* Famulæ per tot.

A N I M A.

Anima rationalis, seu intellectiva per se est forma hominis immortalis, & non ex substantia Dei, ac contrarium est hæresis: Vide *verb.* Anima n. 1. 2. & 3. Nec simul cum carne nascitur, sed est certum, & firmum, quod à Deo creatur, *ib.* n. 4. & 5.

Animæ hominum non fuerunt omnes create in principio mundi, nec extra corpus, nec duæ in uno, nec una in omnibus, sed anima infunditur, & multiplicatur ad multiplicationem corporum, & contrarium asserens est hæreticus: *ib.* n. 6. ad 10.

Animæ mortuorum non vident ea quæ apud nos geruntur, & quæ nobis bona malave accidunt, suoque ingenio minime assequuntur: tribus autem modis ea scire possunt, & assignantur: Vide *ib.* n. 11. & 12.

Animabus beatis fiunt notæ nostræ preces, vel ad eas deferentibus Angelis, vel in Verbo videntibus: *ibid.* num. 13.

Animæ, quæ sine peccato post Baptismum separantur à corpore, celo recipiuntur, sic etiam animæ, quæ penas condignas pro peccatis solverint sive in corpore, sive in purgatorio: *ib.* n. 14.

In purgatorio patiuntur penas, quibus debuerant in vita satisfacere, juvantur suffragiis fidelium, post purgatorium in celum ascendunt, ibi vident Deum sicuti est: *ib.* n. 15. 16. & 17.

Animæ, quæ sunt in purgatorio, sunt securæ de suæ salute, non tamen amplius in statu merendi, & quærentes requiem, ac horrentes penas non peccant: *ib.* n. 18. 19. & 20.

Libertatè à penis per suffragia fidelium, dum in celum recipiuntur, non minus beantur, quàm si per seipsas satisfecissent pro illis penis: *ib.* n. 21.

Animæ in purgatorio existentes, an possint pro nobis orare, vel aliquid de congruo mereri, vel impetrari: *ib.* à n. 22. ad 26.

Animas in gratia decedentium non recipi in Beatitudinem, nisi post diem Judicii, aliqui docuerunt, & varii dicunt hujus sententiæ fuisse etiam Joannem XXII. qui tamen ostenditur fuisse contrariæ: *ib.* à n. 27. ad 30.

Animas iustorum ante diem Judicii visuras esse intuitive Deum post purgatum punam, si cum aliquo reatu ex hac vita decesserint, expresse definit Benedictus XII. *ib.* num. 31.

A N N A L E S.

Annales, quid sint, & in quo distinguantur ab historia, Vide *verb.* Historia, Historicus: n. 8. & 9.

ANNALIS possessio quid disponat, & importet: Vide *verb.* Beneficia art. 10. n. 109. ad 111.

A N N I V E R S A R I A.

Anniversarium quid sit, & in quo sensu strictè sumatur. Vide *verb.* Annivers. n. 1. & 2.

Anniversarium à quo tempore numerari debet: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 27.

Anniversaria, & missæ de requiem, quæ ex dispositione testatorum (non ex placito Vivorum) cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari, etiamsi ipsorum obitus dies incidit in festum duplex majus: *ib.* n. 3. & 4. in *add.* *Auctor.* n. 28. & n. 37. & *verb.* Resolutiones Sac. Congr. in *Indice* 1. *decret.* *Merati* n. 483. 663. Non autem si incidit in Duplex 2. classis: *ib.* n. 524.

Anniversaria & missæ de requiem, quæ ex dispositione testatorum cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari etiamsi ipsorum obitus incidit in festo duplici majori: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 29.

Anniversaria, & missæ de requiem, quæ certo die dici debent, ut die tertia, septima & trigesima, eo impedito, transferri possunt in sequentem diem: *ib.* n. 5. & *dict.* *verb.* Resolutiones *h. c. n. 20. & alibi ibi indicatis*, vel anticipari possunt: *ib.* n. 6.

Nullimode cani possunt missæ de requiem ad solum placitum vivorum in duplicibus, & quodcumque est officium excludens duplicia: *ib.* n. 7.

In anniversario occurrente in die festo duplici secundæ classis non potest cantari missa de requiem: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 30.

Infra octavas privilegiatas non possunt cantari missæ defunctorum in anniversario & officio solemnè: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 30.

Missæ captatæ mortuorum infra octavam Corporis Christi non sunt celebrandæ, nisi præsentè corpore: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 32.

Anniversaria & alie missæ pro defunctis certa die dicendæ, ea impedita possunt transferri in diem sequentem: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 33. & 39.

Exemplificatur cum Resolutione Sac. Rit. Congr. *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 35.

Et quid recurrente die tertio, septimo, & trigesimo in parochialibus, in quibus per annum pierumque unus tantum Sacerdos celebrat: *ibid.* in *add.* *Auctor.* num. 36.

Ex privata devotione parochianorum petentium sæpius per annum pro eorum defunctis anniversaria, potest in ruralibus ecclesiis cantari missa solemnè de requiem in festo duplici minori, altera missa cantata de festo, ubi adsunt plures, vel saltem duo Sacerdotes, dummodo sermo sit de die verb. Anniversaria à die obitus: *ib.* in *add.* *Auct.* n. 37.

Non valentes satisfacere anniversaria defunctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de præcepto: *ib.* in *add.* *Auct.* num. 38.

In die anniversarii & depositionis non potest cantari missa defunctorum loco conventualis: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 40. & *viceversa* *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 41. Vide plura *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 42.

Convivia & prandia tolerari possunt in anniversariis

riis defunctorum, ubi est consuetudo, & quatenus: *ib.* in *add.* *Auctor.* n. 44.

Habes injunctum onus faciendi celebrati anniversarium 15. v. gr. vel 20. missarum pro anima fundatoris, non tenetur celebrari facere missam cantatam, tamen nec de mente testatoris missa privata dici queunt de requiem, si dies anniversaria incidat in duplici, & quodcumque est officium excludens duplicia: *ib.* n. 8. & 9.

Anniversarium ordinatum à testatore pro anima sua sine declaratione, an pro una vice, vel an in perpetuum, presumendum est pro perpetuo, & onera in fundo imposita pro Anniversariis transeunt cum eodem fundo: *ib.* n. 12. & 13. Vide *nov. add.* n. 3.

Anniversarium relictum à testatore, ut celebretur pro anima sua in Ecclesia, in qua statuit sepeliri, cessat si Testator culpabiliter se ipsum occiderit, aut in putrem se projecerit, secus autem, si pro anima sua, & suorum: *ib.* n. 14. & 15.

Auctoritas Episcopi in Anniversariis quænam sit: Vide *ib.* in *nov. add.* n. 1.

Quid Juris si quis Ecclesia, in qua sepulturam elegit, legatum reliquerit pro Anniversario, & deinde mutato consilio alibi voluerit sepeliri, legato non revocato: *ibid.* in *nov. add.* n. 4.

Quando & quomodo ab hæreditibus fundus, vel pro Anniversario tradi vel solvi debeat: *ib.* in *nov. add.* n. 7. & 897.

Anniversaria non fixa, & alia similia, quæ expressa testatorum, & fundatorum voluntate prohibentur dari absentibus ex quacumque causa, & jubentur dari solummodo physice, & corporaliter interessentibus, non participantur ab habentibus Indultum à Papa, ut etiam in absentia possunt participare, &c. nec talia anniversaria possunt reponi in distributionibus quotidianis per Episcopum: *ib.* n. 16. ad 25.

Anniversaria autem fixa, & alia similia, in quibus non adsit contraria dispositio testatoris, & fundatoris, participantur ab Indultariis, ac si personaliter interessent: *ib.* n. 26.

De causis absentie pro participatione anniversariorum: *ib.* in *nov. add.* n. 51.

A N N O N A.

Annona fraudatæ pœna quæ sit. Vide *verb.* Pœna *art.* 2. num. 54.

A N N U N T I A T I O B. M. V.

Si festum Annuntiationis B. M. V. occurrat feria 6. in Parasceve, vel in Sabbato Sancto, quando, & quomodo transferendum. Vide *verb.* Annuntiatio B. M. V. num. 2. & *verb.* Resolutiones S. C. num. 326. 495. & 404. in *Indic.* 1. *decret.* *Merati*.

Tria circa hujusce Festi translationes annotantur: *ibid.* à num. 2. ad 4.

Si simul transferenda sint festa S. Joseph, & Annuntiationis, prius reponatur Annuntiatio, deinde S. Joseph, *ibid.* num. 5. & *dict.* *verb.* Resolutiones Sac. Congr. n. 336. & *ibid.* in 2. *Indicè decretarum Merati* num. 171.

Annuntiationis festum non licet celebrare in Majori hebdomada, nec potest fieri ejus Officium in Dominicis Quadragesimæ, nisi in ecclesiis sub Annuntiationis invocatione dedicatis: *ibid.* num. 6. & 7.

A N N U L U S.

Annuli prius ad signandum sunt adinventi, signatorii, & sigilla promiscue usurpati, dein ad ornamentum, & luxuriam mutati: *verb.* Annulus num. 1. 2. & 3.

Annulus Piscatoris quid sit, quare dicatur Piscatoris, & qualiter servetur, ac finiatur: *ibid.* num. 4. 5. & 6.

Annuli usus in missa prohibetur Protonotariis non participantibus, & Doctoribus quibuscumque, & Canonicis Cathedralium: *ibid.* num. 7.

Possunt tamen Canonici missam celebrare cum annulo aureo, & de rigore uti, sed sine gemma, & sine aliqua effigie: *ibid.* num. 7. Benedictus tamen XIII. novissime in Concilio Romano statuit à Sacerdotibus, nisi Abbates sint benedicti, esse in celebratione deponendum.

Communionem de manu Episcopi capiendi antea debet manum Episcopi osculari, non autem annulum: *ibid.* num. 9.

Annulus Sacer quare tradatur novo Episcopo: Vide *verb.* Episcopus art. 2. n. 50. Ejus antiquitas. *Verb.* Annulus *not. noviss.* ad num. 23. Annulis nuptialibus antiqui utebantur Christiani: *ibid.*

Annulus, ceteroquin Clericis prohibitus, à quibus Clericis ferri possit, & plura de annulis. Vide *ibid.* in *nov. add.* num. 17. & *seq.*

A N N U S.

Annus unde sit dictus, & qualiter ut rectè accipiatur in sacris canonibus, bullis, decretis, statutis, & similibus regulandus, distinctè referatur. Vide *verb.* Annus num. 1. ad 9.

Anni initium non ubique eodem tempore, sed diverso pro diversis Regionibus, & variis styliis calculatur, ac assignatur usus tam antiquus, quàm modernus, tam in actibus publicis, quàm privatis, tum in bullis, & brevibus Pontificiis, tum in Sac. Congregationum decretis: *ibid.* num. 10. ad 15.

Ne equivocis laboremus, proprius uniuscujusque Regionis, ac tribunalis stylus est attendendus: *ibid.* num. 16.

Annus unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur. Vide *verb.* Kalendarium à num. 38. ad 50.

Anni ab Orbe condito usque ad aram Christi vulgarem quot effuxerint. Vide *verb.* Mundus num. 64.

Annus incœptus quando haberi possit pro completo: *ib.* in *nov. add.* num. 17.

Quando in statutis mentio fit de anno, num continuus, an utilis veniat: *ibid.* in *nov. add.* numer. 10. & *seq.*

De Actionibus, quæ anno finiuntur: *ibid.* in *nov. add.* num. 22.

A N N U S probationis, seu novitiatus.

Annus probationis ad quid institutus, & quando incipiat. Vide *verb.* Annus probationis num. 1. & 2.

Habitus Regularis de essentia, & substantia est deferendus à Novitiis per annum probationis, & fieri nequit in habitu seculari: *ibid.* num. 3. & 4.

Pro admittendis ad annum probationis, seu novitiatus, licet in Jure nulla reperitur statuta præcisa ætas, tamen ex Sac. Congr. requiritur, quod saltem attingant 15. annum: *ibid.* num. 5. & 6.

Puella, quæ non complevit annum 12. recipi poterit interim pro educanda, sed regulariter Novitia vestiri non potest ante 14. annum expletum, & tunc de licentia Sac. Congr. si velit esse formaliter Novitia ante 15. expletum: *ibid.* num. 7. & 8.

Conversi nequeunt recipi ante 20. ætatis suæ annum: *ibid.* num. 9.

Annus probationis debet esse continuus, ita ut Novitiatus annum probationis animo Religionem deferendi interrumpens, licet per duas solas horas, teneatur suscipere de novo annum novitiatus: secus si dimittat intra claustrum aliquantisper latitasset: Immo non interrumpitur, etiamsi Novitius retento habitu perterritus severitate, &c. Monasterium abditè exeat causa se celandi, dummodo habeat animum redeundi, idque firmatur exemplo: *ib.* num. 10. ad 13.

Annus novitiatus non interrumpitur, si Novitius habitu Religionis indutus à monasterio ex sui Superioris licentia exeat causa peregrinandi ad stationes, &c. vel etiamsi ob adversam valerudinem maneat extra monasterium: *ibid.* num. 14. & 15.

Annus tamen novitatus interruptitur à Novitia, quæ infirma morbo contumaci remittitur curanda domum, eo pacto, ut reversa reiniciat novitatum à capite, absque tamen Cæremoniis ad evitandas expensas: Sed si ipsum expleverat, potest, cum redit, admitti sine novo novitatu: *ibid. n. 16. ad 19.*

Annus novitatus non dicitur interrupti, nec discontinuari à Novitiis, qui eo completo propter infirmitatem ante emissam professionem cum licentia Superiorum exeunt, immo etiamsi absque licentia: *ibid. num. 20. 21.*

Sic etiam novitatus, qui finito anno probationis fuit habitu spoliatus, potest iterum admitti, & profiteri absque novo novitatu, secus si habitum sponte deposuisset: *ibid. num. 22. 23.*

Et sic etiam non interruptitur novitatus à Novitio, seu Novitia, si intra annum novitatus à Capitulo dimittatur, & habitu Religionis expolietur, & postea mutata sententia ad habitum restituitur antequam exeat à monasterio: *ibid. num. 24.*

Annus novitatus debet esse completus de momento in momentum, licet bissextili, adeo ut professio facta, nondum completo anno, etiam per modicum tempus, esset nulla: *ibid. num. 25. ad 28.*

Anno probationis completo non potest à Superioribus Regularibus ultra protrahi tempus probationis, non solum reluctante Novitio, sed neque ipso consentiente: *ibid. num. 29. 30.*

Monialibus elapso tempore novitatus, si habiles sint, præfixendus est terminus 15. aut 30. dierum ad deliberandum, num velint profiteri, necne; & si renuant profiteri, remittenda sunt ad parentes, aut consanguineos: *ibid. num. 31.*

Aliqua rationabili, aut justa interveniente causa, possunt Superiores annum probationis, & professionem prorogare usque ad sex menses, & non ultra inconsulta Sede Apostolica: *ibid. num. 22. ad 35.*

Annus novitatus, sicuti & professio sub poena nullitatis debet necessario fieri in Conventibus designatis, & dantur ad hoc decreta: *ibid. num. 36. ad 39.*

Non obstant tamen allegata Clementina decreta, quin possit aliquis à Superioribus ad habitum recipi in Conventu non designato, ut sic ejus Filius instituitur, dummodo postea transmittatur ad Conventum designatum, & ibi integrum novitatus annum peragat, inspecto effectu dicitur admittitur, & receptus in Conventu designato: *ibid. numer. 40. ad 42.*

Annus probationis non potest renuntiari, neque à Novitio, neque à monasterio, esse necessarius etiam in Religione Hierosolymitana: *ibid. num. 43. 44.*

Immo hodie ex Concilio Tridentino annus probationis consensu mutuo utriusque partis, novitii nempe, & admittentium illud ad Professionem, diminui nullo pacto potest: *ibid. in nov. add. num. 17.*

Equites Ordinum Militarium annum probationis non habent secluso Statuto: *ibid. in nov. add. numer. 18. & 19.*

Privilegium professionis ante annum probationis pro Monialibus S. Dominici in articulo mortis constituitur. Vide *ibid. in nov. add. num. 21. & seq.*

ANNUS SANCTUS.

Annus Sanctus unde suscepit originem, & denominationem, quidque pene Catholicos ejus nomine veniat? Vide *verb. Annus Sanctus num. 1. & 2.*

Variæ circa Anni S. seu magni Jubilæi inchoationem, & institutionem extiterunt opiniones, quæ referuntur, & assignantur, quare à Bonifacio VIII. fuerit indictus pro unoquoque centesimo: *ibid. num. 3. ad 7.*

Annus Sanctus sic à Bonifacio dispositus, fuit statim à Deo tamquam sibi gratissimus miraculis comprobatus, multitudinem ex cunctis Universis plagis pene innumera accurrente condecoratus, ac divina Providentia mirabiliter ditatus: *ibid. num. 8. ad 10.*

Annus S. à Bonifacio VIII. pro unoquoque centesimo determinatus, fuit postea ad quinquagesimum à Clemente VI. & ad trigessimum tertium ab Urbano VI. redactus; idque ratum habuerunt, servaruntque Martinus V. & Nicolaus V. *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Exinde Paulus II. statuit, ut imposterum Jubilæus perageretur quolibet anno 25. idque usque ad præsens servatur: *ibid. num. 14. 15.*

Annus Sanctus publicatur die Ascensionis Domini præcedentis anni, incipit à primis Vesperis Nativitatis Domini, & durat usque ad primas Vesperas ejusdem Nativitatis anni sequentis: *ibid. num. 16. 17.*

Porta Sancta quare sic dicta, quibus cæremoniis aperiatur, & claudatur? *ibid. num. 18. ad 23.*

Pro anni Sancti Jubilæo lucrando indictæ sunt variaz Basilicæ visitandæ. Vide *ibid. num. 14. ad 27.*

Tales Basilicæ debent visitari per triginta vices à Romanis, & incolis Urbis, & per quindecim vices ab exteris, & quandoque aliter indultum: *ibid. numer. 28. ad fin.*

ANTICHRESEOS pactum quid sit; & an sit illicitum, & usurarium, vel non? Vide *verb. Hypotheca numer. 32.*

ANTIPODES an existant, unde dicti, & qui sint? Vide *verb. Mundus à num. 108. ad 110.*

ANTIQUATA propositio quæ sit? Vide *verb. Propositiones damnatæ: num. 44.*

APES evolantes quando fiant de dominio capientis, vel non? Vide *verb. Dominium, art. 3. num. 15. 16.*

APOCRYPHE Indulgentiæ, revocatæ, & nullæ, variaz sunt. Vide *verb. Indulgentia, art. 4. per tot.*

APOCRYPHA propositio quæ sit? Vide *verb. Propositiones damnatæ: num. 43.*

APOGEUM quid? Vide *verb. Mundus num. 138.*

APOSTASIA, APOSTATA.

Apostasia ex vi nominis quid significet, & importet, ac quotuplex sit? dein quid sit Apostasia, & Apostata à Fide, & quomodo differat ab hæresi? Vide *verb. Apostasia, num. 1. ad 5.*

Apostata incurrit omnes penas, quas incurrit hæretici, & alias majores & graviores: *ib. n. 6. 7. 8.*

Quæ autem poenæ de jure sint statutz hæreticis, & consequenter Apostatis? Vide *verb. Hæreticus.*

Apostata à Fide in Turcarum ditionibus existens, si ibi redeat ad penitentiam, ad quid teneatur: *ib. num. 10.*

Apostata reversi ad fidem in terris infidelium tuta conscientia qualem habitum deferre possit, & an arceudi à Sacramentis: *ibid. num. 11. 12.*

Apostatam penitentem in articulo mortis constitutum, & in terris infidelium existentem quomodo Confessarius absolvere debeat, & qualiter se gerere deberet penitens, si tunc ad suæ Fidei confessionem invitaretur: *ibid. num. 13. ad 16.*

Apostasia à Fide per Chirographum fraude demonia facta nullum Jus illi tribuit, & reconciliandus est Apostata absque eo quod cogatur chirographum reddere: *ibid. num. 17. 18.*

Apostasia ab Obedientia late, & strictè capta quid sit, ut etiam Apostasia à Religione: *ibid. numer. 19. 20. 21.*

Qui à Religione professa etiam sine legitima facultate ad aliam laxiorem Religionem transiret, non esset rigorose, & proprie Apostata: *ibid. numer. 22. Vide in nov. add. num. 74. & seqq.*

Apostasiam verè incurrit, & dicitur Apostata, qui à Religione temere discedit cum animo non amplius redeundi, etiamsi retineat Habitum: *ib. n. 23. 24. Vide in nov. add. num. 77. & seqq.*

Quod si cum animo redeundi quis discedat, non est proprie Apostata, sed fugitivus; in praxi tamen communiter accipiuntur, & tractantur ut veri Apostata, qui extra claustra sig. Superiorum licentia, habitu etiam retento, & cum animo redeundi ad Religionem vagantur: *ibid. n. 25. ad 28.*

Non

Non est tamen Apostata Regularis, qui injuste, & notabiliter gravatus à Superiore, recta via ad Generalem, Provinciale, aut alios, ad quos de jure, accedit absque licentia Superioris; sed dicitur appellare de facto, quamvis antea non appellaverit, *ibid. num. 29. ad 36.*

Debet tamen talis Religiosi gravamen esse patens, vel probatu facile; & ad justificandum suum recursum, ac ut nulla pro foro etiam externo sit Apostasie umbra, & suspicio fugæ, nec contra eum militent sancita à Sacr. Congreg. Regul. dignus traditur modus, ac salutaris datur instructio, *ibid. num. 37. 38. 39.*

Tenent plurimi, quod in tali casu periculoso posset etiam Regularis habitum dimittere absque incurso Apostasie, & sic directè ad Superiorem accedere, dummodo verè, & certo timeat, quod in itinere capiatur, & reductor per vim ad manus Superioris gravantis, *ib. n. 40. 41.*

Quinimo periculi vitandi causa licet Clericis arma detere & comam, *ib. num. 42. 43.*

Regularis cum literis obedientialibus itinerans, & ad liberius divagandum habitu Regulari in itinere dimisso, & in veste Seculari incedens, non est Apostata, nec fugitivus, *ib. n. 44. 45.*

Ligatur tamen excommunicatione lata in Regulari temere habitum dimittentis liberius vagandi cauta, & eamque etiam incurrit qui habitum desert, sed ita cooperatum, ut cognosci non possit, *ib. n. 46. 47.*

Regulariter quantumcumque habitus etiam ex lascivia relinquatur, ac cooperatur, si non relinquatur animo deliberato illum non resumendis, non contrahitur Apostasia, *ib. n. 48.*

Poenæ apostasie à Religione, seu statu Religioso, de jure communi sunt variaz, quæ assignantur, & declarantur, *ibid. à num. 49. ad 54.*

Præter poenâs à jure communi statutas sunt etiam aliæ, ut privato vocis activæ, & passivæ, carceris, flagellationis &c. juxta peculiare Religionum constitutiones *ibid. num. 55.*

Apostatas, & fugitivos recipientes, & retinentes, vel occultantes, aut eis pro fuga, & Apostasia consilium, aut auxilium præstantes peccant mortaliter, & ipso facto excommunicationem incurrun, *ibid. numer. 56.*

Praelati, seu Superiores Regulares tenentur fugitivos, seu Apostatas requirere, & revocare, & eos cogere, ut ad Ordinem revertantur, *ibid. à num. 57. ad 60.*

Apostatæ à Religione debent recipi, salva regulari disciplina, dum penitentes recedunt, non obstantibus constitutionibus prohibentibus recipi eos, qui ter apostatarunt, *ibid. num. 61.*

Apostasia à Sacro Ordine, & Apostata ab illo, quis sit, & quæ ejus poenæ, *ibid. num. 63. ad 67.*

Apostatæ & fugitivi Regulares quomodo absolvantur à summo Penitentiaro, *ibid. in add. Auditor. num. 68. & 69.*

Apostatæ nullatenus admittuntur ad allegandam quamcumque causam super nullitate professionis Regularis, sed ad Monasterium redire coguntur, *ibid. in add. Auditor. num. 70.*

Apostatæ declarantur illi, qui post unicam sententiam latam pro nullitate professionis, etiam appellatione non interposita habitum abjecerint, *ibid. in add. Auditor. num. 71.*

Item ii, qui post sibi indultam restitutionem in integrum à Religiosis claustris migrare præsumunt, *ib. in add. Auditor. num. 72.*

Constitutio San. Mem. Benedicti XIV. qua Regulares Apostatæ ad suos Ordines cum poenarum condonatione revocantur, *ibid. in nov. add. Auditor. numer. 73.*

APOSTOLUS.

Apostolus idem est ac latine missus: Apostoli omnes fuerunt baptizati Baptismo Christi; solus Petrus à

Christo, à Petro Andreas, Jacobus, & Joannes; & ab eis ceteri: Vide *verb. Apostolus num. 1. 2. 3.*

Apostoli omnes à Christo ordinati sunt Sacerdotes, & Episcopi, ac etiam immediate ab ipso munus Apostolatus acceperunt, *ib. à num. 4. ad num. 11.*

Apostoli singuli posuerunt suum articulum in symbolo, & verisimiliter juxta ordinem traditum à Scoto; *ib. num. 12. 13. 14.*

Apostolorum canones recipiendi, & tenendi sunt omnes, prout recipiantur à synodo, & afferantur, *ib. num. 15. 16.*

Apostolorum traditiones non possunt in dubium revocari, & ab omnibus sunt observandæ; eorumque literas contemnens est Hæreticus, *ib. num. 17. 18.*

Apostoli cum Christo habuerunt usum, & dominium aliquorum mobilium, & affirmare contrarium est hæreticum: de multis poterant disponere, ac de pecunia non habenda præceptum non fuit rigorosum, *ib. num. 19. 20. 21.*

Plura notantur, quæ ad Apostolos pertinent, & in quibus vel erravit Actor, vel aliqua præterit, *ibid. in nov. add. num. 22. & seqq.*

APOSTOLI, id est, literæ missoriæ.

Apostoli unde dicti? Quidque eorum nomine veniat? Vide *verb. Apostoli, id est, Literæ missoriæ num. 1. 2. & in nov. add. num. 14.*

Isti Apostoli, qui petuntur in casu appellationis, interdum vocantur epistolæ, & interdum *dimissoriæ*, & cur dimissoriæ? *ib. n. 3.*

Apostolorum quinque sunt species, quæ assignantur, ac singillatim expenduntur, *ibid. num. 4. ad 9.*

Si Judex requisitus non tradit Apostolos, & appellanti eos denegat, & postea procedit in causa, non valet processus, nisi renuntiatum fuisset appellationi, *ib. num. 10.*

Si appellans non petat Apostolos infra 30. dies, censetur renuntiare appellationi; & si Judex eos denegat, vel infra præmissum tempus malitiose, aut negligenter ei tradere prætermittit, non valet ejus interim confectus processus, *ib. n. 11. 12. 13.*

Quænam solemnia Apostolorum de jure Rom. *ib. in nov. add. num. 15. & 16.*

Apostolorum usus in Jure Ecclesiastico, *ibid. in nov. add. num. 17. & seqq.*

Apostoli dicti Apostilli, *ibid. in nov. add. n. 19. Vide verb. Appellatio art. 7.*

APPELLATIO.

Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, divisionem, & finem.

Appellatio quid sit? Estque alia judicialis, & alia extrajudicialis, ac utraque declaratur: Vide *verb. Appellatio art. 1. num. 2. ad 5.*

Appellatio Judicialis & extrajudicialis tripliciter differunt inter se, & assignantur, *ib. num. 6. 7. 8.*

Appellatio de Jure Canonico extrajudicialis, minime permessa est de Jure Civili, *ibid. in nov. add. numer. 16. & seqq.*

Causæ de Jure Canonico extrajudicialis appellationis recensentur, *ib. in nov. add. num. 19. & seqq.*

Appellatio alia est rationalis, seu legitima, alia frustratoria, & alia frivola, seu levis, quæ explicantur, *ib. n. 9. 10. 11.*

Appellatio propter tres causas potissimum introducta est quæ proponuntur, *ib. num. 12. 13. 14.*

Fieri potest, ut, licet sententia prioris Judicis sit formaliter justa, isque rectè processerit, ea tamen ab appellationis Judice propter novas allegationes rescindi debeat, *ib. n. 15.*

In Appellatione judiciali appellans, ea, quæ in prima instantia non probavit, adhuc probare, & quæ non deduxit, deducere potest, *ibid. in nov. add. num. 26.*

De differentia appellationem inter, & Relationem, &